

Meerjarenplan Onderwijs 2019-2024

Faculteit	Rechtsgeleerdheid
Datum	20 december 2018
Versie	definitief
Status	vastgesteld
Opstellers	Faculteitsbestuur

Inleiding

Het Meerjarenplan 2019-2024 vervangt het meerjarenperspectief 2016-2020 dat in 2015 werd vastgesteld. Aanleiding voor dit Meerjarenplan is het sectorakkoord tussen de minister en de VSNU. In dat akkoord zijn gelden (de studievoorschotmiddelen) vrijgemaakt voor de verbetering van de onderwijskwaliteit. In het akkoord zijn zes kwaliteitsthema's geformuleerd waaraan projecten moeten bijdragen om in aanmerking te komen voor financiering. Achterliggend uitgangspunt is dat de besteding studenten direct ten goede moet komen: de gelden zijn immers beschikbaar gekomen door de hervorming van het studiefinancieringsstelsel.

In het Meerjarenplan legt de faculteit vast welke ambities ze heeft en op welke thema's ze de komende jaren wil inzetten. Deze zijn hieronder geformuleerd in paragraaf 1. Het Meerjarenplan voor het onderwijs omvat meer dan alleen projecten die onder de kwaliteitsthema's van het sectorakkoord te scharen zijn. Daarom worden aan de hand van het oude meerjarenperspectief ook enkele andere ambities geïdentificeerd waar de faculteit de komende jaren aan zal werken.

De facultaire meerjarenplannen dienen aan te sluiten bij het universitaire kwaliteitsplan voor de besteding van de studievoorschotmiddelen. Daarom volgt dit meerjarenplan de duiding van de kwaliteitsthema's uit het sectorakkoord zoals die voor de hele VU is voorgeschreven. Verder is bepaald dat het meerjarenplan vóór 2019 moet zijn goedgekeurd, waarvoor onder meer instemming van de medezeggenschap (binnen de faculteit is dat de Gezamenlijke Vergadering van de Onderdeelcommissie en de FSR) is vereist, en dat in 2021 een midterm review van de besteding plaatsvindt door de STOK. Deze opzet heeft zijn weerslag in de planning van een aantal projecten. Bij het lezen van de projecten dient verder in het oog gehouden te worden dat de omvang van de studievoorschotmiddelen niet elk jaar gelijk is, maar oploopt van 480K€ in 2019 tot bijna 1,5M€ in 2024. Daarom is er bij een aantal projecten voor gekozen om de eerste jaren de tijd te nemen ze uit te werken, en de (kostbare) implementatie daarna te laten plaatsvinden.

Dit meerjarenplan is beperkt tot het formuleren van grote projecten en de doelen die de faculteit daarmee beoogt te bereiken. Een zeer groot deel van de onderwijsactiviteiten in ook de komende jaren valt daarbuiten, en blijven daarom onbesproken – zoals de altijd vereiste actualisering en vernieuwing van onderwijsmateriaal en de bijbehorende toetsen in de bestaande opleidingen, de borging dat de juridische opleidingen aan de civiel effect-eisen voldoen en de universitaire en facultaire doelen wat betreft de BKO en de SKO.

1. Doelen

Dat de kwaliteit van het onderwijs van de faculteit voldoet aan de maatstaven blijkt uit de positieve beoordelingen van de in de laatste jaren gevisiteerde opleidingen. Dat studenten het onderwijs in het algemeen waarderen blijkt uit de positieve scores in de NSE en alumni-enquêtes. En steeds meer studenten weten de faculteit te vinden – in de meeste opleidingen zijn de studentenaantallen gestegen. De faculteit streeft ernaar die positieve waardering uit te breiden tot al haar opleidingen en het huidige marktaandeel ten minste te consolideren.

Daarvoor is vernieuwing nodig. Immers, de maatschappij verandert voortdurend, en daarmee de competenties waarover afgestudeerde juristen en criminologen moeten beschikken. Ook de wensen en achtergronden van studenten veranderen voortdurend. Om het onderwijs van de faculteit toekomstbestendig te maken, zet de faculteit in dit Meerjarenplan in op een grootscheepse innovatie, in drie opzichten:

- (i) ontwikkeling van het onderwijs in vaardigheden, met name op ICT-gebied;
- (ii) ontwikkeling van het onderwijsconcept, en met name versterking van schrijfvaardigheid en sterkere inzet van digitale leermiddelen;
- (iii) ontwikkeling van een gedifferentieerd onderwijsaanbod, met name aanbod van extra onderwijsactiviteiten voor bijzonder goede of gemotiveerde studenten, en voor studenten die bijzondere begeleiding behoeven.

- i. In 2024 leiden alle opleidingen academici op die de attitude en vaardigheden bezitten die de veranderende maatschappij aan hen stelt.

Op grond van de universitaire en facultaire Onderwijsvisies streeft de faculteit naar vorming van academici met uitstekende kennis en onderzoeksvaardigheden en met het vermogen tot kritische en ethische reflectie ten aanzien van het vakgebied, de eigen werkzaamheden en maatschappelijke positie. Om dat waar te kunnen maken zal onderwijs ontwikkeld moeten worden waarin studenten zich de vaardigheid eigen maken te functioneren in een veranderende omgeving.

Eén van de grootste veranderingen betreft de digitalisering. In o.m. de NJV-preadviezen *Herijking van de juridische opleidingen* wordt erop gewezen dat door digitalisering een deel van het juridische (uitzoek)werk verdwenen is of zal verdwijnen, en dat deze ontwikkeling nieuwe eisen stelt.

Jurisprudentie-onderzoek vereist omgang met databestanden, geschillenbeslechting en juridische dienstverlening gebeurt steeds meer digitaal. Als Kunstmatige Intelligentie keuzes maakt voor een advocaat, moet deze kunnen begrijpen hoe deze tot stand zijn gekomen. Digitalisering vereist dat juristen en criminologen kunnen werken in en met digitale processen, en kunnen omgaan met big data en kunstmatige intelligentie. Digitale vorming is niet alleen noodzakelijk om onze alumni geschikt te maken voor de arbeidsmarkt, maar ook om ze het vermogen te laten ontwikkelen tot (ethische) reflectie op implicaties van deze processen. Zo biedt digitalisering mogelijkheden voor democratisering van het wetgevingsproces, die tegelijk een maatschappelijke tweedeling kunnen introduceren of versterken. Dat ontwikkeling van digitale vaardigheden vereist is om juridisch en criminologisch onderzoek te kunnen doen ten slotte staat buiten kijf.

Terzijde zij opgemerkt dat digitalisering ook allerhande juridische en criminologische onderzoeksvragen oproept, zoals aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt door een zelfrijdende auto. De behandeling daarvan in het onderwijs vergt ook verdere ontwikkeling van het onderwijs, die echter binnen de reguliere vernieuwing van de onderwijsinhoud valt en daarom geen bespreking in het bestek van dit Meerjarenplan behoeft. Digitalisering wat betreft de vorm van het onderwijs komt hieronder aan de orde.

De ontwikkeling van vorming in digitale vaardigheden gaat alle opleidingen aan, maar welke vorm en inhoud dat onderwijs moet krijgen zal verschillen, tussen bachelor en masteropleidingen en tussen juridische en criminologische. Om deze vernieuwing nader vorm te geven moet duidelijk zijn welke verwachtingen de arbeidsmarkt op de middellange termijn van onze toekomstige afgestudeerden heeft. Daarvoor zal in een aantal gevallen en onderwerpen nader onderzoek bij en gesprekken met beroepsgroepen en Raden van Advies van opleidingen nodig zijn. Bij dat onderzoek zal ook worden betrokken in hoeverre vorming van andere vaardigheden, die nu in (een deel van) de opleidingen nog geen plaats heeft, nodig en wenselijk is. Te denken valt aan gespreks- en onderhandelingstechnieken. Juist nu (juridisch) handwerk deels meer gedigitaliseerd wordt, lijkt het belang van creatieve en sociale vaardigheden aan belang te winnen. Verder vereist mondialisering het vermogen te communiceren met personen met een totaal andere achtergrond. Voor juristen geldt dat in steeds meer beroepen enige bekendheid met empirische onderzoeksvaardigheden is vereist, alsmede een meer beleidsmatige benadering. En met de toename van het aandeel zzp'ers is voor zowel juristen als criminologen het opdoen van entrepreneurial skills waardevol.

Welke van deze andere vaardigheden voor welke specifieke opleidingen naast de digitale precies relevant zijn zal onderzoek dus moeten uitwijzen. Daarbij moet betrokken worden in hoeverre zulke vaardigheden al aan de orde komen in bepaalde vervolgoopleidingen en vooral ook wat er bij andere onderwijsinstellingen, eventueel ook buiten het juridisch/criminologisch domein) is ontwikkeld.

De hierboven (onder i) geformuleerde ambitie is niet geheel nieuw. Sommige van deze vaardigheden komen al enigszins aan bod in een deel van de opleidingen. Zo zijn digitale en communicatieve vaardigheden deels al opgenomen in de nieuwe bacheloropleiding Law in Society en in recente nieuwe afstudeerrichtingen die aansluiting zoeken bij nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen (Conflictbeslechting, mediation en rechtspraak (CMR) en International Technology Law (ITL)). Ook [Law in Action](#) heeft al veranderingen in gang gezet die bijdragen tot verbetering van de aansluiting bij de huidige arbeidsmarkt; hetzelfde geldt voor de activiteiten van Career Services (voorheen: Career Office) Het opnemen van empirische onderzoeksvaardigheden in juridische opleidingen (Empirical Legal Studies, ELS) is de afgelopen tijd al van verschillende zijden bepleit.

- ii. Alle opleidingen bieden in 2024 onderwijs aan dat gebruik maakt van state-of-the-art middelen, in een vorm die aansluit bij de eigentijdse leerstijlen van studenten.

Alle opleidingen bieden een zo goed mogelijke combinatie en mix van digitale leermiddelen en onderwijsvormen en contactonderwijs (blended learning) die actieve deelname aan het onderwijs aantrekkelijker maakt. Zo moet worden bereikt dat studenten minder als consumenten van onderwijs worden benaderd en ertoe worden gebracht met de aangereikte leermiddelen zelf verantwoordelijkheid te nemen voor hun studieproces.

Centraal daarbij staat een sterkere inzet van digitale leermiddelen naast versterking van de schrijfvaardigheid (dit mede vanwege suggesties dienaangaande in enkele recente visitatierapporten). Wanneer dankzij inzet van digitale middelen contactonderwijs minder op kennis is gericht, is daar ook meer ruimte voor. Bij de nieuwe opzet van het onderwijs in verschillende opleidingen zal de bestaande aanpak tegen het licht moeten worden gehouden en een beredeneerde keuze gemaakt voor een bepaalde vorm. Kennisoverdracht kan soms het beste door zelfstudie met digitale repetitorvragen, soms met een kennisclip, of soms door traditioneel contactonderwijs. Schrijfvaardigheid kan getraind worden met behulp van commentaar van docenten, maar ook door peer review op via Canvas ingeleverde en verdeelde papers. Beoordeling kan plaatsvinden via schriftelijke of mondelinge tentamens, take home-examens of papers. De keuze voor verschillende, maar wel op elkaar afgestemde onderwijs- en tentamenvormen, hangt daarbij sterk met elkaar samen. De invoering van een portfolio moet eraan bijdragen dat vooral de student, maar ook zijn begeleider, de ontwikkeling van het

realiseren van de eindtermen van de opleiding, kan monitoren (hierover meer op blz. 8, 2. *Aanpassing onderwijsconcept.*)

Dat deze vernieuwingen in elk geval in de bachelor Rechtsgeleerdheid nodig zijn, blijkt uit de omstandigheid dat werkgroepen vaak slecht bezocht worden. Tegelijkertijd richten studenten zich tot externe, commerciële aanbieders van onderwijs- en tentamentrainingen. De faculteit concludeert hieruit dat aanbod en leerstijl onvoldoende op elkaar aansluiten, en mogelijk geldt hetzelfde voor de inrichting van het contactonderwijs en de toetsing. Dit alles speelt in mindere mate in andere opleidingen, maar dat doet er niet aan af deze onderwijsinnovatie er ook aan bijdraagt dat andere opleidingen aantrekkelijker en op onderdelen beter studeerbaar worden.

- iii. De bacheloropleidingen hebben in 2024 een gedifferentieerd aanbod, dat studenten in staat stelt zich zo goed mogelijk te ontplooiën.

Deze ambitie vraagt om differentiatie van het curriculaire onderwijs voor daartoe gemotiveerde studenten, uitbreiding van het extracurriculaire onderwijs voor excellente studenten en om stimulering van extracurriculaire activiteiten in aansluiting op het onderwijs.

Juist omdat de bacheloropleidingen van de faculteit buiten de minor geen keuzevakken hebben - en in de bachelor Notarieel recht zelfs geen minor - is het noodzakelijk variatie in en naast dat verplichte onderwijs aan te brengen om studenten in de gelegenheid te stellen hun uiteenlopende interesses, talenten en ambities verder te ontwikkelen. Dat gaat gebeuren door middel van enerzijds verdiepende onderwijsactiviteiten voor studenten die in bepaalde vakken meer dan gemiddeld geïnteresseerd zijn, maar ook aan activiteiten waarbij studenten meer intensieve begeleiding krijgen bij onderdelen waar ze moeite mee hebben (bijvoorbeeld schriftelijke taalvaardigheid). Extracurriculaire aanbod is er al in de vorm van het honours-traject en van de research track in de bachelor (vanaf 2018-2019) en master Criminologie. De faculteit wil dit aanbod uitbreiden, zodat (excellente) studenten ook in de andere bachelors hun onderzoeksvaardigheden sterker kunnen ontwikkelen, of honours-onderwijs volgen dat aansluit bij hun interesses én bij de doelstelling om in het onderwijs aansluiting te zoeken bij maatschappelijke vraagstukken (Law in Action). Wat dat laatste betreft zet de faculteit ook vol in op community service learning-activiteiten binnen en in aansluiting op het onderwijs.

Samenhang met Meerjarenperspectief 2016-2020

De bovenomschreven ambities bouwen voort op een aantal van de prioriteiten, geformuleerd in het Meerjarenperspectief 2016 (MJP 2016). Om het aanbod beter te doen aansluiten op wensen van studenten en het afnemend veld was ingezet op de herijking en herprofilering van het opleidingsportfolio. Dat heeft onder meer geresulteerd in de al genoemde nieuwe afstudeerrichtingen ITL en CMR en de bachelor Law in Society. Vooral de verdere ontwikkeling van deze opleiding en de start ervan (voorzien in 2019) zal de komende jaren de nodige innovatieve inzet vergen van de faculteit. Law in Action, oorspronkelijk bedacht als middel om de faculteit scherper te profileren (een van de prioriteiten in het MJP 2016-2020), leidt steeds meer tot (voorstellen voor) aanpassing van het onderwijs in een richting die goed aansluit bij dezelfde doelstelling. En de opzet van het stagenetwerk gaat al in deze richting. Het platform, dat de mogelijkheden voor studenten om stageplekken te vinden faciliteert, is inmiddels geïntegreerd in het Career Office, dat studenten helpt bij het ontwikkelen van vaardigheden die vereist zijn voor het betreden van de arbeidsmarkt. De invoering van het (docenten)tutoraat in de bachelorfase om de binding tussen student, docent en faculteit te vergroten en de student te ondersteunen bij zaken als vakkenkeuze en oriëntatie sluit ook goed aan bij de boven geformuleerde ambities. De faculteit blijft vol inzetten op deze projecten, als onderdelen van de bredere ambities die hierboven zijn geformuleerd.

Ook werden in het MJP 2016 ambities geformuleerd die nauw aansluiten bij met name de tweede en derde hierboven geformuleerde ambities die de faculteit niet of slechts beperkt heeft kunnen uitwerken vanwege tekortschietende financiële middelen. Het gaat vooral om hervorming van het bestaande onderwijsconcept tot een blended learning-leeromgeving, en differentiatie in het onderwijs middels LawSchool+: het plan voor verdieping binnen het verplichte onderwijs voor daartoe gemotiveerde studenten. De studievoorschotmiddelen maken het mogelijk deze projecten, binnen het kader van boven geformuleerde ambities, nu wel te verwezenlijken.

Verder bevatte het MJP 2016 enkele doelstellingen die in mindere mate of niet aansluiten bij bovengenoemde doelstellingen. Eerste prioriteit had in 2015 het herstel van het marktaandeel. Die doelstelling is voor het overgrote deel van de opleidingen in de afgelopen jaren behaald (voor onder meer de opleidingen Criminologie en de master Rechtsgeleerdheid al in 2016, voor de bachelors Rechtsgeleerdheid en Notarieel Recht in 2018). De hiertoe verrichte inspanningen (wat betreft onder meer werving, samenwerking met de HvA) worden de komende jaren gecontinueerd. Daarbij zal het doel niet zozeer uitbreiding zijn, als wel behoud van het marktaandeel en borging van een goede match tussen opleiding en inkomende studenten. Een andere prioriteit was rendementsverbetering. Deze is slechts in beperkte mate gerealiseerd (in positieve zin onder meer door invoering van het scriptietraject). Tegelijkertijd is wel door onder meer de FSR aandacht gevraagd voor obstakels voor vlot doorstuderen, zoals ingangseisen. Het faculteitsbestuur blijft streven naar het wegnemen van dergelijke obstakels, onder meer met behulp van Student analytics. Ten slotte werd versterking van het alumni-netwerk genoemd. Dit project is al ter hand genomen en wordt in samenwerking met C&M vorm gegeven; voor het voorliggende meerjarenplan is het dan ook geen separate doelstelling meer.

2. Projecten

Hieronder wordt nader uitgewerkt op welke wijze de faculteit bovengenoemde ambities wil realiseren. Wat betreft de financiering sluiten sommige projecten aan bij de doelstellingen van het Sectorakkoord en kunnen dus worden gefinancierd uit de studievoorschotmiddelen, bij andere zijn de reguliere middelen aangewezen. Wat betreft het tijdpad wordt een onderscheid gemaakt tussen de korte (2019 of 2019-2020) en de lange termijn (2020-2024 of 2021-2024). Reden is dat voor 2019 (en in mindere mate de jaren erna) al voorgesorteerd is op de besteding in de meerjarenplanning van 2018, en op grond daarvan al verplichtingen zijn aangegaan. Verder zal de STOK in 2021 een midterm review van de besteding uitvoeren. En soms volgt deze indeling uit de aard van de projecten: sommige zijn al in uitvoering, andere moeten nog geheel worden opgezet.

Voor toekenning van de studievoorschotmiddelen zijn 'helder geformuleerde voornemens' vereist (uitdrukkelijk geen cijfermatige benadering in de vorm van kpi's). Waar relevant en mogelijk zijn die per deelproject geformuleerd.

Project 1. Ontwikkeling onderwijs nieuwe vaardigheden

Zoals hierboven aangegeven heeft de faculteit de ambitie te bewerkstelligen dat alle alumni beschikken over die vaardigheden die de huidige samenleving en arbeidsmarkt van hen verwacht en vereist, in de eerste plaats digitale. Hierboven is eveneens aangegeven dat hiertoe eerst moeten worden geïnventariseerd welke digitale vaardigheden op welke wijze moeten worden ontwikkeld, en of eventueel ontwikkeling van onderwijs in andere vaardigheden, zoals onderhandelingstechniek, entrepreneurial skills, de omgang met diversiteit en ethische reflectie op het eigen handelen. Daarom zal een projectgroep worden ingesteld die in 2019-2020 inventariseert welke vaardigheden voor welke opleidingen prioriteit genieten, hoe het ontwikkelen ervan vorm gegeven kan worden, en of er al voor onderwijsdoeleinden geschikte programmatuur op de markt is. Hierbij zal de projectgroep deels kunnen voortbouwen op ervaringen die reeds in bepaalde opleidingen met bepaalde vaardigheden zijn opgedaan en op bij andere faculteiten ontwikkeld vaardighedenonderwijs. Verder zal de projectgroep

aandacht besteden aan andere professionele vaardigheden die voor bepaalde opleidingen in het bijzonder relevant kunnen zijn, zoals empirische onderzoeksvaardigheden voor juristen (ELS). Onderdeel van de onderzoeksopdracht is ten slotte hoe dit onderwijs het beste kan worden ingepast in de opleidingen. Voor sommige vaardigheden kan bij bepaalde opleidingen een nieuwe verplicht of keuzevak geëigend zijn, voor andere kan dat worden vormgegeven als onderdeel van een verplicht vak.

Doel 2024: alle alumni hebben in hun bachelor- of masteropleiding de gelegenheid de beroepsvaardigheden op te doen die van bijzondere relevantie zijn voor de bijbehorende arbeidsmarkt.

Doel 2021: een plan voor inbedding van het oefenen en toetsen van alle relevante vaardigheden in alle opleidingen is gereed.

Sluit aan bij het Sectorakkoordthema Studiesucces.

Twee al lopende ontwikkelingen kunnen onder dit project worden geschaard. Het betreft de voorbereiding op de arbeidsmarkt en Law in Action.

De faculteit zet in 2019 en 2020 de uitbouw van het stageplatform voort, evenals de verdere ontwikkeling en inbedding in de curricula van de opleidingen van de overige activiteiten van Career Services. In 2021 wordt samenhang met de inbedding van (andere) professional skills bezien. Doel 2024: alle studenten van alle opleidingen hebben gelegenheid een stage-ervaring op te doen, en kunnen in het kader van hun opleiding arbeidsmarktgerichte vaardigheden (*skills*) opdoen bij Career Services. In de bacheloropleidingen zal dat (vanwege de beperkte keuzeruimte) vooral een kennismaking met de beroepspraktijk zijn, in de master kan een volwaardige stage worden gevolgd. Doel 2021: gebruik en Career Services (incl. stagenetwerk) t.o.v. 2018 aanzienlijk gegroeid; plan voor inbedding Career Services-activiteiten in alle opleidingen waardoor toegang tot de arbeidsmarkt verbeterd is, hetgeen valt onder het Sectorakkoordthema Studiesucces.

Doel: in 2024 is Law in Action in alle vakken van alle opleidingen opgenomen op een voor studenten herkenbare wijze.

In 2018 wordt de planvorming voor implementatie van Law in Action in het onderwijs afgerond. In 2019 en de jaren daarna zal het onderwijs (de toetsing inbegrepen) geleidelijk aan aangepast worden. Dat zal soms beperkte aanpassingen betreffen, maar soms ook een geheel nieuwe opzet van een vak. Verder is de faculteit voornemens extracurriculaire Law in Action-activiteiten te organiseren en ondersteunen. Ten slotte wordt de bekendheid van Law in Action vergroot, bij studenten en naar buiten.

Project 2. Aanpassing onderwijsconcept

In samenhang met het vorige project heeft de faculteit de ambitie om het bestaande onderwijs aantrekkelijker te maken en beter te doen aansluiten bij de behoeften en leerstijlen van de huidige studenten door kort gezegd de ontwikkeling van *blended learning* en *mixed classroom*. Het doel is dat van alle leer- en onderwijsactiviteiten wordt doordacht hoe zij vorm moeten krijgen om te bewerkstelligen dat de student goed en efficiënt studeert en de leerdoelen bereikt, zonder gebruik te maken van door commerciële partijen aangeboden leermiddelen. Doel is dus zeker niet digitalisering op zich, maar een betere inzet van zowel digitale middelen als contactonderwijs. En zoals hierboven aangegeven staat naast de inzet van digitale leermiddelen versterking van met name de academische schrijfvaardigheid centraal in de aanpassing van het concept. Dit zal in praktijk een aanzienlijke intensivering van het onderwijs betekenen.

In dit kader is ook de invoering van een digitaal portfolio van belang. Dit moet de student in staat stellen zich zo goed mogelijk te presenteren (ook aan werkgevers), en de docent om de ontwikkeling van schrijf- en andere vaardigheden (maar overigens ook de ontwikkeling van professional skills en

dergelijke, zie hierboven) beter te volgen en aldus meer individuele begeleiding te kunnen geven. Dit project is in de eerste plaats van belang voor de bacheloropleidingen, maar onderdelen zullen zeker interessant zijn voor ook de masters.

Bij de ontwikkeling en invoering van dit nieuwe concept zal de faculteit gebruik maken van de expertise van het VU *Center for Learning and Teaching*.

Het faculteitsbestuur draagt er zorg voor dat in 2019 een plan wordt gemaakt voor de ontwikkeling van kennisclips, zodat in 2020 een substantieel aantal kennisclips e.d. gemaakt en in het onderwijs ingezet kan worden.

Doel 2021: planvorming gereed, 2022-2024: implementatie. Het ontwerpen van dit nieuwe concept valt onder het Sectorakkoordthema Onderwijsdifferentiatie, het maken van digital en online-materiaal door docenten onder Professionalisering docenten.

Een al eerder ingezette ontwikkeling die aansluit bij dit project is de versterking van de studentbegeleiding. Hierboven is aangegeven dat de faculteit inzet op de voortzetting en mogelijk uitbreiding van het tutoraat. Daarnaast zal ook de professionele ondersteuning van studenten door studieadviseurs de komende jaren veranderen. De komst bij de nieuwe bacheloropleiding Law in Society van buitenlandse bachelorstudenten, zijnde jonge adolescenten met deels een niet-Nederlandstalige en diverse culturele achtergrond, zal ook een nieuwe manier van werken met zich meebrengen, waarvoor de studieadviseurs medio 2019 toegerust moeten zijn.

Doel voor 2024: alle bachelorstudenten en voor zover daar behoefte aan is ook masterstudenten hebben een tutor toegewezen met wie zij regelmatig kunnen hebben over aan studie en arbeidsmarktvoorbereiding gerelateerde kwesties; studieadviseurs zijn toegerust om alle studenten te begeleiden.

Project 3. Differentiatie onderwijsaanbod

Onderwijsdifferentiatie heeft verschillende aspecten. Enerzijds betreft het het aanbieden van meer verdiepend of extra onderwijs aan bijzonder goede of gemotiveerde studenten. De faculteit doet dat in de vorm van *honours tracks*, studentenuitwisselingen, mentoraat en studentassistentenschappen. De faculteit wil dit blijven ondersteunen en verder uitbouwen, onder meer door een aanbod van een research track in de rechtsgeleerde (master)opleidingen. De faculteit heeft tevens de ambitie om naast het bestaande onderwijs de LawSchool+ vorm te geven, waarin studenten de mogelijkheid hebben in meerdere vakken van het reguliere curriculum extra onderwijs te volgen. Zowel honours als LawSchool+-onderwijs wordt waar mogelijk in de sleutel van Law in Action geplaatst. Verder onderzoekt de faculteit de mogelijkheid van het faciliteren van dubbelstudies door goede studenten, door middel van de vormgeving van op hen gerichte minoren. Een ander aspect van differentiatie is extra onderwijs voor studenten die met bepaalde onderdelen of bepaalde vaardigheden meer moeite hebben dan anderen. Weer een andere variant is het aanbieden van apart onderwijs aan studenten die een vak voor een tweede keer volgen.

De wens tot differentiatie leeft vooral bij de bachelor Rechtsgeleerdheid. Gezien de verwevenheid van de curricula zal ook de Ba Notarieel recht hiervan de vruchten plukken. Per 1 september 2019 zal in de master Rechtsgeleerdheid een selectieve research track worden opgezet, naar het model van de in de master Criminologie ontwikkelde track. In 2019 en 2020 zal verder een werkgroep voorstellen ontwikkelen hoe de differentiatie voor de verschillende doelgroepen vorm moet krijgen. Dit sluit aan bij het Sectorakkoordthema Kleinschalig en intensief onderwijs. Implementatie is voorzien voor 2021-2024.

Project 4. Law in Society

Naar verwachting zal de nieuwe Engelstalige bacheloropleiding Law in Society worden aangeboden met ingang van 2019-20. Om deze vernieuwende opleiding een succes te laten worden zijn forse inspanningen noodzakelijk. Het betreft, naast het voorbereiden en geven van onderwijs, met name:

- Het ontwikkelen van volledig nieuwe vakken. In 2018 zijn voor alle vakken opzet en einddoelen bedacht. Het ontwikkelen van colleges, werkgroepopdrachten, examens en vooral van cursusmateriaal (dat vanwege de bijzondere en vernieuwende opzet van deze opleiding lang niet altijd beschikbaar is) vergt een forse inzet van docenten in de jaren 2019-2021.
- Veel docenten zullen scholing moeten krijgen, soms om in het Engels onderwijs te kunnen geven, en vooral om de mixed classroom een succes te maken.
- Voor begeleiding en ondersteuning door het Onderwijsbureau van deze opleiding en de studenten is eveneens forse inzet nodig. Omdat dit de eerste Engelstalige bachelor is die de faculteit aanbiedt, is veel informatie niet in het Engels beschikbaar. De selectie heeft eveneens een bijzonder karakter, die nieuwe expertise vergt.
- Verder is ook scholing van een deel van het OBP vereist. Dat betreft de noodzaak om in het Engels te communiceren, maar ook de ondersteuning van deze in zeker opzicht kwetsbare studentenpopulatie.

Deze inspanningen (met name de ontwikkelingskosten) passen minder gemakkelijk in de criteria als geformuleerd bij de kwaliteitsafspraken; hiervoor wordt derhalve geen beroep gedaan op de studievoorschotmiddelen. Deze kosten zijn derhalve in de financiële aanspraken ook als PM opgevoerd. Wel is voor het opstarten van de opleiding bijzondere financiering vereist. Na 2021 kan de opleiding door de eigen inkomsten meer en meer gefinancierd worden uit de reguliere middelen.

Project 5. Instroom

Doel is dat de instroom in de jaren 2019-2024 min of meer stabiel blijft op het niveau van 2018-19. Om concreet beleid te formuleren is in de eerste plaats analyse van de (toename van de) huidige instroom nodig; deze zal deels plaatsvinden op grond van het vragen naar de reden van de studiekeuze in het kader van het tutoraat (met name in de bachelors, maar waar mogelijk ook in de masters). Inzet blijft het aandeel vroeg kiezende vwo-scholieren (die immers het meest succesvol studeren) te versterken. Volle inzet op werving blijft daarom nodig.

Bijzondere aandacht verdient de komende jaren selectie en matching. De faculteit wil selectie en matching voor de bestaande opleidingen blijven herijken, zoals zij ook in het verleden heeft gedaan. Ten slotte wil ze matching in te voeren voor opleidingen die deze nu niet kennen.

Bekostiging geschiedt uit reguliere middelen, dus niet uit studievoorschotmiddelen.

Project 6. Opleidingsportfolio

Met de recente uitbreiding van het aanbod aan opleidingen en afstudeerrichtingen geeft de faculteit op dit moment geen hoge prioriteit aan de uitbreiding van het aanbod. Uiteraard zal in de periode 2019-2024 wel worden bezien of aanpassing (inhoudelijk, door clustering of in naamgeving) van het aanbod nodig is om in te spelen op maatschappelijke veranderingen, samenwerking met de regio (daaronder begrepen de Zuidas) te versterken, andere doelgroepen te bereiken en om het onderwijsaanbod in de sleutel van Law in Action te plaatsen.

Dit doet er niet aan af dat de faculteit wel werkt aan een beperkte uitbreiding van het aanbod. Het streven is in 2019 een minor met juridische basisvakken te ontwikkelen, die – in samenhang met eventueel aanvullend extracurriculair onderwijs – alumni van de nieuwe bachelor Law in Society plus een juridische master civiel effect verleent. Deze minor zou tevens kunnen dienen om studenten te faciliteren die de bachelors Criminologie en Rechtsgeleerdheid willen combineren.

Per 1 september 2019 zal in de master Rechtsgeleerdheid een selectieve research track worden opgezet, naar het model van de in de master Criminologie ontwikkelde track.

Op dit moment vindt verder gedachtenvorming plaats over de mogelijkheid om in samenwerking met de Nederlandse Politieacademie te komen tot een masteropleiding Opsporingswetenschappen. Verder overweegt de faculteit clustering van de Engelstalige afstudeerrichtingen van de master Rechtsgeleerdheid, mogelijk binnen een nieuwe masteropleiding.

Projectthema's

RCH	Vaardighedenonderwijs	€ 23	€ 42	€ 172	€ 233	€ 250	€ 305
	Beroepsvaardigheden						
	Aanpassing onderwijsconcept	€ 23	€ 42	€ 172	€ 233	€ 250	€ 305
	blended learning						
	mixed classroom activiteiten						
	digitaal portfolio						
	Differentiatie onderwijsaanbod	€ 23	€ 42	€ 172	€ 233	€ 250	€ 305
	Law in Society	PM	PM	PM	PM	PM	PM
	Instream: selectie en matching				€ 40	€ 40	€ 40
	Opleidingsportfolio		€ 25	€ 25	€ 40	€ 40	€ 40
	Vorbereiding arbeidsmarkt - Career services	€ 100	€ 100	€ 100	€ 100	€ 100	€ 100
	Law in Action	€ 50	€ 50	€ 50	€ 50	€ 50	€ 50
	tutoraat	€ 265	€ 274	€ 282	€ 290	€ 300	€ 310
	Totaal	€ 485	€ 575	€ 973	€ 1.219	€ 1.280	€ 1.455
	<i>toegekend</i>	€ 483.936	€ 575.303	€ 974.841	€ 1.219.519	€ 1.282.238	€ 1.456.455

Tabel 1: relatie VU onderwijsdoelstellingen aan facultaire kwaliteitsthema's

Onderwijsagenda Doelstelling	Versterken kwaliteits- cultuur	Vergroten studiesucces	Afgewogen portfolio	Innovatie onderwijs	Optimaliseren student- en onderwijs- ondersteuning
Sectorakkoord Thema					
Kleinschalig en intensief onderwijs	4	1, 2	3, 4, 5, 6	1, 4, 5, 6	2, 5, 6
Onderwijsdifferentiatie	1, 3	1, 3	3, 4	1, 3	1, 3
Studiesucces	2	1, 2		2	1, 4, 5
Onderwijsfaciliteiten		2	2	4	4, 6
Docentprofessionalisering		5	4	4	4, 5
Studentbegeleiding	5	2, 5	2	1, 5	1, 2, 4, 5

Samenvatting/Visie op 2024. Wat zijn de belangrijkste prioriteiten c.q. resultaten voor 2024?

Prioriteiten	Waar staat RCH in 2024?	En wat is de doelstelling voor 2021?
1. Vaardighedenonderwijs	Alle alumni hebben in hun bachelor- of masteropleiding de gelegenheid de beroepsvaardigheden op te doen die van bijzondere relevantie zijn voor de bijbehorende arbeidsmarkt.	Het gehele uitvoeringsplan voor inbedding van het oefenen en toetsen van alle relevante vaardigheden in alle opleidingen is gereed en de implementatie is gestart.
2. Aanpassing onderwijsconcept	Implementatie voltooid.	De werkgroep is klaar en de implementatie gestart.
3. Onderwijsaanbod	Implementatie voltooid.	Werkgroep heeft voorstellen ontwikkeld voor hoe de differentiatie voor de verschillende doelgroepen vorm moet krijgen.
4. Law in Society	Na 2021 kan de opleiding door de eigen inkomsten meer en meer gefinancierd worden uit de reguliere middelen.	Alle vakken zijn ontwikkeld, ondersteuning is op orde en geborgd in de lijn, docentprofessionalisering loopt.
5. Instroom	Alle opleiding kennen (een vorm van) matchingsactiviteiten	Herijking matching voltooid. Adequate instroomanalyse en –maatregelen specifiek instroombeleid (matching, eisen).
6. Opleidingsportfolio	Het opleidingsportfolio is geheel herijkt.	Law in Action is in alle (relevante) opleidingen expliciet geïmplementeerd. Voorstel voor mogelijke clustering en verzelfstandiging van de Engelstalige afstudeerrichtingen van de master Rechtsgeleerdheid is gereed voor implementatie.

Facultaire invulling van de onderwijsagenda en kwaliteitsafspraken

Doelstelling OA	Resultaat OA	Activiteit faculteit	Bijdrage aan kwaliteitsthema A t/m G ¹	Nieuw/continuering	Financiële onderbouwing (nog niet uitgewerkt voor meerjarenplan; voor 2019 zie bijgaande aanvragen)
Versterken van de kwaliteitscultuur	<i>Actuele en breed gedeelde onderwijsvisie en ontwerpprincipes</i>	Aanpassing onderwijsconcept: instelling werkgroep /opstellen taakomschrijving	A	N	
	<i>Docentprofessionalisering en onderwijsprestaties</i>	Engelstalig onderwijs (ondersteuning docenten)	C, D	N	
Vergroten studiesucces van studenten	<i>Voor de poort</i>	Continuëren instroomactiviteiten PUC	F	C	
	<i>Alle opleidingen – alle jaren</i>	Matching	F	C	
		Tutoraat	F	C	
		Career Services/ Stageplatform	F	N/C	
	<i>Helder taalbeleid</i>	Herijking vaardighedenonderwijs	B, E, F	N	
	<i>Talentontwikkeling</i>	LawSchool+	B, E	C N	
		Research track masters RCH/NOT	B, E		
		Portfolio	B, E	N	
De VU biedt een afgewogen en (internationaal) profilerend onderwijsportfolio	<i>De VU breidt waar wenselijk en mogelijk haar internationale onderwijsaanbod uit</i>	Herijking Engelstalig masteraanbod	B	N	
	<i>De VU versterkt de maatschappelijke impact van haar onderwijs</i>	Law Clinics	B, E	C/N	
Verdere innovatie van het onderwijs	<i>Visie op onderwijsinnovatie</i>	Law in Action	F	C	
	<i>Onderwijsinnovatieagenda</i>	Mixed classroom	F	N	
		Blended learning	F	N	
Optimaliseren van de student- en onderwijsondersteuning	<i>Informatievoorziening op maat</i>	Engelstalige studentondersteuning (prof. ondersteuning)		N	

¹ Keuze maken uit de genoemde thema's per activiteit, meerdere thema's zijn mogelijk